

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت آموزشی دانشگاه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش

برنامه جامع توان‌مهندسی آموزشی اعضای هیأت علمی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

مصوب یازدهمین نشست دوره چهارم شورای دانشگاه

۱۳۹۴/۴/۱۸

مردادماه ۱۳۹۴

به نام آن که جان را فکرت آموخت

مقدمه

با توجه به نقش و جایگاه اعضای هیات علمی دانشگاه در پیشبرد آموزش به عنوان یکی از اصلی‌ترین ابعاد حیات دانشگاهی توجه به مقوله توان‌مندسازی اعضای هیات علمی در ابعاد مختلف یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر تلقی می‌شود. توان‌مندسازی اعضای هیات علمی حداقل در چهار بعد آموزشی، پژوهشی، حرفه‌ای (تخصصی) و فردی موضوعیت پیدا می‌کند که در هر کدام از این حوزه اتخاذ راهکارهای مشخص و منسجم می‌تواند زمینه ساز نیل به اهداف توان‌مندسازی در آن حوزه گردد.

یکی از اصلی‌ترین وظایف مرکز مطالعات و توسعه آموزش پیشنهاد سیاست‌های توسعه نیروی انسانی حوزه آموزش علوم پزشکی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی دوره‌های توان‌مندسازی آموزشی و در نهایت ایجاد هماهنگی و نظارت بر فعالیت‌های توان‌مندسازی آموزشی در حال اجرا در دانشکده‌های دانشگاه می‌باشد.

اکنون برای نخستین بار و پس از سه سال بررسی و کارشناسی همکاران در مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه، برنامه جامع توان‌مندسازی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه با هدف ارتقای توان‌مندی اعضای هیات علمی و بروز رسانی توانایی‌های ایشان در جهت تقویت یادگیری فراگیران و تدریس اثربخش‌تر، پشتیبانی و تقویت فعالیت‌های پژوهشی/دانش‌پژوهی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه، ارتقای توان‌مندی اعضای هیات علمی برای برنامه‌ریزی، رهبری و مدیریت فعالیت‌های آکادمیک تدوین و پس از بحث و بررسی در شورای دانشگاه به تصویب رسیده است. شکی نیست که توان‌مندسازی آموزشی اعضای هیات علمی تنها راهکار ارتقای کیفی فعالیت‌های آموزشی در دانشگاه نیست و برای تحقق این مهم مجموعه‌ای از اقدامات در هم تنیده و سیاستگذاری‌های صحیح و مناسب از جمله داشتن برنامه مشخص برای ایجاد تحولات آموزشی در سطح گروه‌ها و دانشکده‌ها، تامین حداقل زیرساخت‌های مورد نیاز در دانشکده‌ها و گروه‌ها، و فراهم کردن جایگاه مناسب برای مقوله آموزش در نظام تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی موثر بر عملکرد اعضای هیات علمی مانند آیین‌نامه ارتقای اعضای هیات علمی می‌باشد. با این وجود توجه به این ابعاد نباید ما را از پرداختن به مقوله بسیار مهم توان‌مندسازی منحرف نموده و غافل نماید.

امیدوارم این برنامه که برای نخستین بار در حوزه آموزش دانشگاه تدوین شده است و بدون شک بی‌نیاز از نقد و تحلیل نیست سرآغاز مناسبی برای رویکرد نظام مند به مقوله توان‌مندسازی در دانشگاه باشد و شرایط لازم برای تحول مورد نیاز در این حوزه را فراهم آورد.

دکتر محمد جلیلی

معاون آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه از زمان تاسیس در سال ۱۳۷۴ تا کنون دوره‌های آموزشی مختلفی را برگزار کرده است که علاوه بر دوره مهارت‌های تدریس که در فاصله سال‌های ۷۴ تا ۸۲ برگزار گردید شامل: دوره کوتاه مدت آموزش پزشکی، دوره تدبیر و کارگاه‌های پیشرفته کشوری بوده است:

- **دوره‌های کوتاه مدت آموزش پزشکی:** دوره‌های کوتاه مدت آموزش پزشکی جهت اعضای هیات علمی با سابقه زیر ۱۰ سال از سال ۱۳۸۲ توسط این واحد برگزار شده است که در مجموع ۲۸ دوره تشکیل برگزار مجموعاً ۴۵۰ نفر از اعضای هیات علمی در آن‌ها شرکت کرده‌اند.

- **دوره‌های تدبیر:** دوره‌های تدبیر نیز از سال ۱۳۸۹ جهت اعضای هیات علمی با سابقه بالای ۱۰ سال برگزار شده است که با برگزاری ۱۹ دوره توانسته حدود ۲۲۰ نفر از اعضای هیات علمی را در برنامه‌های خود آموزش دهد. این دوره‌ها برای گروه‌های بالینی و علوم پایه به طور جداگانه تشکیل شده است.

کارگاه‌های آموزشی پیشرفته: به منظور ایجاد فرصت برای مشارکت افراد علاقه‌مند به کسب دانش و مهارت در حوزه‌های آموزشی خاص، این واحد ۷ کارگاه آموزشی پیشرفته با موضوعات متنوع برگزار کرده است.

شورای دانشگاه تا کنون در سه مصوبه (۱۳۸۲، ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲) به مقوله توان‌مندسازی آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه پرداخته است. بر اساس مجموعه این مصوبات در حال حاضر کلیه اعضای هیات علمی دانشگاه برای ارتقا به مرتبه دانشیاری لازم است در دوره‌های آموزشی مرتبط که توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه برگزار می‌شود شرکت کنند.

با توجه به موارد پیشگفت به خوبی مشخص می‌شود که هر چند در این مدت اقدامات گسترده و شایان توجهی در حوزه توان‌مندسازی آموزشی اعضای هیات علمی صورت گرفته است اما تا کنون برنامه جامعی که در برگزیده ابعاد مختلف این فعالیت مهم باشد تدوین نشده است. با عنایت به این کاستی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه در صدد برآمد تا با تدوین این برنامه زمینه نگاه جامع به مقوله توان‌مندسازی آموزشی اعضای هیات علمی را فراهم آورد.

ارزیابی وضعیت موجود

ارزشیابی‌های دوره‌ها تا کنون به صورت نظرسنجی از شرکت کنندگان حین و بلافاصله پس از اجرای کارگاه و شامل فرم‌های ارزشیابی، انتقادات توصیفی و جلسه بازخورد نهایی بوده است. این روش ارزشیابی محدودیت‌هایی دارد از جمله: در برگرفتن ابعاد محدودی از اثربخشی آموزشی، در نظر نگرفتن هدف اصلی آموزش یعنی یادگیری و تغییر رفتار آموزشی و میزان تاثیر دوره‌های توان‌مندسازی بر کیفیت یادگیری دانشجویان و عدم اندازه‌گیری رضایت کلی از دوره‌های آموزشی. ضمن این که تا به حال اطلاعات توصیفی به طور جامعی در سیستم ارزشیابی ثبت نشده است.

علاوه بر این با بررسی متون مرتبط به مقوله توان‌مندسازی چالش‌های این دوره در مقایسه با شواهد علمی موجود در حوزه توان‌مندسازی اعضای هیات علمی مشخص گردید.

برنامه جامع توان‌مندسازی آموزشی

بر اساس مجموع شواهد و مستندات در دسترس اهم چالش‌هایی که حوزه توان‌مندسازی آموزشی با آن روبه روست عبارتند از:

۱. عدم انجام نیازسنجی‌های علمی به منظور تعیین دقیق نیازهای آموزشی اعضای هیات علمی و برنامه‌ریزی لازم برای پوشش دادن آنها
 ۲. تناسب و تنوع ناکافی دوره‌ها برای اعضای هیات علمی با علایق و سطوح متفاوت آموزشی
 ۳. انعطاف پذیری ناکافی در روش برگزاری دوره‌ها با در نظر گرفتن برنامه روزانه اعضای هیات علمی
 ۴. عدم بهره‌گیری از روش‌های جدید و آموزشی در دوره‌ها
 ۵. قطع ارتباط با شرکت کنندگان پس از پایان دوره‌ها که منجر به نداشتن ارزیابی از آن‌ها، نداشتن بازخورد از دوره‌ها توسط آن‌ها و عدم بهره‌گیری از شرکت کنندگان به عنوان مدرسان دوره‌های بعدی شده است
 ۶. جای خالی بعضی موضوعات در دوره‌های آموزشی مانند آموزش تعهد حرفه‌ای، استفاده از مدیاها و تکنولوژی در آموزش و ...
 ۷. اطلاع رسانی و انگیزه سازی ناکافی در خصوص اعضای هیات علمی جدیدالورود برای شرکت در دوره‌ها
 ۸. عدم ارتباط با واحدهای آموزشی دیگر از جمله دفاتر توسعه آموزش و مراکز آموزش مداوم
 ۹. نبود یک برنامه نظام‌مند و جامع به منظور ارزشیابی دوره‌های آموزشی توان‌مندسازی
- به منظور رفع این چالش‌ها این واحد برنامه راهبردی خود را در سال ۱۳۹۳ در قالب برنامه جامع توان‌مندسازی اعضای هیات علمی دانشگاه تنظیم کرده است.

اهداف بازنگری دوره‌های توان‌مندسازی

برنامه جامع توان‌مندسازی اعضای هیات علمی بر اساس رویکردهای زیر طراحی شده است:

- ایجاد تمایز بیشتر در هدف گذاری دوره‌های توان‌مندسازی - تربیت مدرس، دانشور یا لیدر
- تنوع بخشی به روش‌های توان‌مندسازی و محیط‌های یادگیری با توجه ویژه به استفاده از آموزش‌های مجازی
- انعطاف پذیری دوره‌ها متناسب با شرایط شرکت کنندگان
- توجه به سطوح مختلف مخاطبین
- تخصصی کردن دوره‌های آموزشی در کنار توان‌مندسازی‌های پایه
- تقویت شرکت اعضای هیات علمی در برنامه‌های توان‌مندسازی
- تقویت مشارکت دفاتر توسعه دانشکده‌ها و بیمارستان‌های دانشگاه در برنامه‌های توسعه آموزشی
- ارتقای کمی و کیفی ارزشیابی دوره‌های توان‌مندسازی آموزشی برگزار شده

سیاست‌های توسعه نیروی انسانی حوزه آموزش پزشکی

برنامه‌ریزی‌های توان‌مهندسازی مدرسان و اعضای هیات علمی دانشگاه به گونه‌ای خواهد بود که در بازه زمانی ده ساله (۱۴۰۴-۱۳۹۴) وضعیت دانشگاه از این منظر به شرح زیر باشد:

۱. لازم است کلیه اعضای هیات علمی آموزشی دانشگاه قبل از ارتقای رتبه علمی به دانشیاری دوره مهارت‌های آموزشی پایه را بگذرانند. (برای توضیحات بیشتر در مورد این دوره به بخش فعالیت‌های توان‌مهندسازی مراجعه شود)
تبصره اول: کسانی که در گذشته دوره‌های آموزشی کوتاه مدت آموزش پزشکی یا تدبیر (برگزار شده توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه) را با موفقیت پشت سر گذاشته‌اند به عنوان معادل این دوره مورد قبول می‌باشد و نیازی به گذراندن مجدد این دوره ندارند.
تبصره دوم: کسانی که دوره مهارت‌های آموزشی پایه ۱ را با موفقیت پشت سر گذاشته‌اند کافی است تنها کارگاه‌های تکمیلی مورد نیاز (بنابر اعلام مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه) را بگذرانند.
تبصره سوم: دارندگان مدارک یا گواهی معتبر آموزش پزشکی از مراکز آموزش پزشکی داخلی یا خارجی، در صورت ارایه مدارک مرتبط و تصویب شورای آموزشی دانشگاه نیازی به گذراندن دوره آموزشی مهارت‌های پایه ندارند.
۲. لازم است کلیه اعضای هیات علمی آموزشی دانشگاه پس از ارتقای رتبه علمی به دانشیاری، به ازای هر سال فعالیت تا زمان ارتقای رتبه علمی به استادی به میزان ۶ امتیاز (معادل ۶ ساعت) شرکت در برنامه‌های توان‌مهندسازی آموزشی به انتخاب خود از مجموع برنامه‌های توان‌مهندسازی آموزشی کسب کنند. این برنامه‌ها شامل کلیه فعالیت‌های توان‌مهندسازی مرکز (از جمله دوره‌های آموزشی مربوط به دوره‌های دانشوری آموزش پزشکی، لیدرشپ یا کارگاه‌های آموزشی پیشرفته مرکز، مشاهده توسط همگنان) یا دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی در سطح دانشگاه (توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه یا دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی یا گروه‌های آموزشی که تأییدیه مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه را دریافت کرده‌اند)، دوره کارشناسی ارشد آموزش پزشکی و برنامه‌های توان‌مهندسازی آموزشی که در سطح کشور یا بین‌المللی برگزار می‌شوند می‌باشد. مرجع تأیید فعالیت‌های توان‌مهندسازی آموزشی خارج از دانشگاه مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه خواهد بود.
تبصره اول: زمان اجرای این بند از یک سال پس از تصویب این برنامه در شورای دانشگاه می‌باشد. لازم است اعضای هیات علمی که پرونده ایشان پس از آن به دبیرخانه هیات ممیزه واصل می‌شوند به ازای هر سال از زمان تصویب این برنامه ۶ امتیاز از برنامه‌های توان‌مهندسازی آموزشی کسب کرده باشند.
تبصره دوم: امتیازات کسب شده از فعالیت‌های توان‌مهندسازی در دوره پیش از دانشیاری، برای ارتقای از دانشیاری به استادی مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

^۱ با عنایت به تصویب نهایی این برنامه در مرداد ماه ۱۳۹۴، هر یک از اعضای هیات علمی که تا مرداد ماه ۱۳۹۵ پرونده ایشان برای ارتقای رتبه به استادی به دبیرخانه هیات ممیزه واصل می‌شود نیازی به داشتن این امتیاز به عنوان یک بند شرطی ندارند. در صورتی که پرونده یک عضو هیات علمی در شهریور ماه ۱۳۹۵ به دبیرخانه هیات ممیزه واصل شود صرف نظر از مدتی که از ارتقای به رتبه دانشیاری گذشته صرفاً لازم است در پرونده ارسالی مستندات مربوط به ۶ امتیاز توان‌مهندسازی موجود باشد.

برنامه جامع توان‌مندسازی آموزشی

تبصره سوم: در مورد آن دسته از اعضای هیات علمی که در زمینه اجرای برنامه‌های توان‌مندسازی آموزشی با مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه یا دفاتر توسعه آموزش دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها همکاری می‌کنند، هر ساعت همکاری معادل یک ساعت شرکت در برنامه‌های توان‌مندسازی محاسبه می‌شود.

۳. اگرچه شرکت در دوره‌های توان‌مندسازی برای اعضای محترم هیات علمی دانشگاه در مقطع استادی الزامی نمی‌باشد اما پیشنهاد می‌شود این دسته از اعضای هیات علمی دانشگاه نیز به منظور ارتقای توان‌مندی‌های آموزشی و بر اساس انتخاب خود در دوره‌های توان‌مندسازی شرکت نمایند.

۴. برای آن دسته از اعضای هیات علمی که علاقه‌مند به انجام فعالیت‌های دانشورانه (اعم از توسعه‌ای یا پژوهشی) در حوزه آموزش پزشکی هستند دوره‌های دانشوری آموزش پزشکی (Medical Education Scholar Program) برگزار می‌شود. (برای توضیحات بیشتر در مورد این دوره به بخش فعالیت‌های توان‌مندسازی مراجعه شود).

۵. برای آن دسته از اعضای هیات علمی دانشگاه که در موقعیت‌های لیدرشیپ آموزشی قرار می‌گیرند دوره‌های مربوط به لیدرشیپ آموزشی برگزار می‌شود. موقعیت‌های لیدرشیپ آموزشی عبارتند از مسوولان دروس (اعم از عمومی و تخصصی)، مسوولان دوره‌های کارآموزی و کارورزی، مدیران دوره‌های دستیاری.

۶. برای آن دسته از اعضای هیات علمی دانشگاه که در موقعیت‌های لیدرشیپ موسسه‌ای قرار می‌گیرند دوره‌های مربوط به لیدرشیپ موسسه‌ای برگزار می‌شود. موقعیت‌های لیدرشیپ موسسه‌ای عبارتند از روسای دانشکده‌ها، مدیران گروه‌های علوم پایه و بالینی، معاونان آموزشی دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی، مدیران دفاتر توسعه آموزشی دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی.

۷. شرکت اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران در کلیه دوره‌های توان‌مندسازی آموزشی دانشگاه کما فی السابق بدون پرداخت هزینه می‌باشد. مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه موظف است متناسب با طول و مشخصات دوره‌های توان‌مندسازی نسبت به اخذ هزینه از شرکت کنندگان سایر دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی در این دوره‌ها اقدام نماید.

۸. به منظور تامین نیروی انسانی متخصص در رشته آموزش پزشکی از میان اعضای هیات علمی گروه‌های آموزشی، دانشگاه ۹۰ درصد شهریه تحصیل دوره کارشناسی ارشد آموزش پزشکی مجازی دانشگاه علوم پزشکی تهران آن دسته از اعضای هیات علمی علاقه‌مند گروه‌های آموزشی که بر اساس جدول سهمیه بندی زیر از طرف گروه‌های آموزشی و دانشکده‌های تابعه معرفی می‌شوند را تامین می‌نماید. سهمیه بندی دانشکده‌های مختلف در ظرفیت ورودی هر سال توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش و موافقت معاونت آموزشی دانشگاه انجام می‌شود.

تعداد اعضای هیات علمی گروه	سهمیه تسهیلات کارشناسی ارشد آموزش پزشکی مجازی
گروه‌های بین ۱۰ تا ۲۰ هیات علمی	یک نفر
گروه‌های ۲۱ تا ۵۰ هیات علمی	دو نفر
گروه‌های ۵۱ تا ۱۰۰ هیات علمی	سه نفر
گروه‌های بالای ۱۰۰ هیات علمی	چهار نفر

تبصره اول: تحصیل این افراد در دوره مذکور منوط به قبولی در روند پذیرش تعیین شده در آیین‌نامه‌های آموزشی و مصوبات شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

تبصره دوم: تداوم حمایت دانشگاه در زمینه تامین ۹۰ درصد شهریه منوط به موفقیت تحصیلی در طول مدت تحصیل می‌باشد. جزییات این امر به پیشنهاد مرکز مطالعات و تایید شورای آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود.

تبصره سوم: در مورد گروه‌های آموزشی که زیر ۱۰ هیات علمی دارند بر اساس مجموع تعداد اعضای هیات علمی دانشکده منهای تعداد اعضای هیات علمی گروه‌هایی که دارای سهمیه هستند و بر اساس جدول فوق برای دانشکده مربوط تعیین سهمیه می‌شود که بنابر تشخیص رییس دانشکده، افراد علاقه‌مند معرفی می‌شوند.

تبصره چهارم: مبنای تعیین سهمیه گروه‌های آموزشی در بازه زمانی ده ساله اجرای این برنامه، تعداد اعضای هیات علمی آنها در زمان ابلاغ برنامه جامع توانمندسازی مصوب شورای دانشگاه می‌باشد.

تبصره پنجم: آن دسته از اعضای هیات علمی که پیش از ابلاغ این برنامه دوره کارشناسی ارشد آموزش پزشکی را گذرانده‌اند در محاسبه سهمیه گروه‌ها محاسبه می‌شوند.

۹. در دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی دانشگاه به شرح زیر دکترای تخصصی آموزش پزشکی با دفاتر توسعه آموزش دانشکده/بیمارستان و گروه‌های آموزشی (به عنوان کارشناس یا عضو هیات علمی) همکاری خواهد کرد.

تعداد اعضای هیات علمی	تعداد دکترای تخصصی همکار
دانشکده‌های تا ۱۰۰ نفر هیات علمی	یک نفر
دانشکده‌های بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ نفر هیات علمی	دو نفر
دانشکده‌های بالای ۲۰۰ نفر هیات علمی	به ازای دویست نفر اول دو نفر و به ازای هر سیصد نفر بعدی یک نفر
بیمارستان‌های بالای ۱۰۰ نفر هیات علمی	یک نفر

۱۰. لازم است مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه به صورت مستمر ضمن بررسی تحولات عرصه آموزش دانشگاه و شناسایی نیازهای ایجاد شده، اقدامات لازم برای متناسب سازی دوره‌های توانمندسازی آموزشی در جهت تامین نیازهای شناسایی شده را به مورد اجرا بگذارد.

انواع فعالیت‌های توان‌مندسازی

برنامه جامع توان‌مندسازی آموزشی اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران		
استادیار	دانشیار	
<ul style="list-style-type: none"> دوره آشنایی اعضای هیات علمی جدید با دانشگاه دوره مهارت‌های آموزشی پایه (الزامی) مشاهده توسط همگنان (POT) فعالیت‌های خودآموز سرویس مشاوره آموزشی 	<ul style="list-style-type: none"> کسب ۶ امتیاز از مجموعه فعالیت‌های توان‌مندسازی به ازای هر سال (الزامی) مشاهده توسط همگنان (POT) فعالیت‌های خودآموز سرویس مشاوره آموزشی 	<p>مدرس (Teacher)</p>
آموزشی (انتخابی)		<p>دانشور (Scholar)</p>
<ul style="list-style-type: none"> دوره دانشوری آموزش پزشکی (MESp) فعالیت‌های خودآموز برنامه منتورینگ 		
آموزشی (انتخابی)	موسسه‌ای (انتخابی)	<p>لیدر (Leader)</p>
<ul style="list-style-type: none"> دوره لیدرشپ آموزشی پیشرفته فعالیت‌های خودآموز برنامه منتورینگ 	<ul style="list-style-type: none"> دوره لیدرشپ موسسه‌ای پیشرفته فعالیت‌های خودآموز برنامه منتورینگ 	

۱. دوره آشنایی اعضای هیات علمی جدید با دانشگاه
۲. مواد آموزشی خودآموز
۳. دوره مهارت‌های آموزشی پایه
۴. مشاهده توسط همگنان
۵. سرویس مشاوره‌های آموزشی

برنامه جامع توان‌مندسازی آموزشی

۶. برنامه منتورینگ آموزشی
۷. برنامه دانشوری آموزش پزشکی
۸. دوره لیدرشیپ آموزشی پیشرفته
۹. دوره لیدرشیپ موسسه‌ای پیشرفته
۱۰. دوره‌های آموزشی پیشرفته

علاوه بر فعالیت‌های فوق، فعالیت‌های توان‌مندسازی دیگری هم توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه یا گروه آموزش پزشکی انجام می‌شود:

۱. دوره کارشناسی ارشد مجازی آموزش پزشکی
۲. گراندراندها و وینارهای آموزش پزشکی
۳. کارگاه‌های آموزشی درخواستی گروه‌ها و بخش‌های آموزشی
۴. برنامه‌های توان‌مندسازی بین‌المللی

عنوان: دوره آشنایی اعضای هیات علمی جدید با دانشگاه (اختیاری)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه با همکاری معاونت‌ها و سایر واحدهای ذیربط دانشگاه

مشمولان: اعضای هیات علمی جدیدالورود

در این دوره که به صورت مرتب برگزار می‌شود، اعضای هیات علمی که به تازگی به دانشگاه علوم پزشکی تهران پیوسته‌اند با قوانین کار، آیین‌نامه‌ها، و فرصت‌های پیش روی خود به عنوان عضو هیات علمی دانشگاه آشنا می‌شوند. دفترچه حاوی اطلاعات ارائه شده نیز به آن‌ها ارایه خواهد شد. در کنار آن، اعضای هیات علمی جدید این فرصت را خواهند داشت تا ضمن مطرح کردن سوالات خود با مسوولان دانشگاه احساس عضویت در خانواده بزرگ دانشگاه را پیدا کنند.

عنوان: مواد آموزشی خودآموز (اختیاری)

تهیه کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

مشمولان: کلیه اعضای هیات علمی، دستیاران و دانشجویان

مواد آموزشی خودآموز مطالب آموزشی هستند که برای کمک به مدرسان دانشگاه که معمولاً به دلیل مشغله‌های مختلف فرصت کافی برای بهره‌مندی از مطالب مفصل‌تر را ندارند با هدف آشنا سازی اجمالی آن‌ها با حوزه آموزش پزشکی، علاقه مند کردن و تعمق بیشتر در این زمینه، یادآوری نکات مهم موضوعات متنوع در آموزش پزشکی با تاکید بر مطالب کاربردی به صورت نوشتاری (پمفلت، یا کارت‌های کوچک) یا به صورت آنلاین در سایت مرکز مطالعات و آموزش پزشکی، در دسترس اعضای هیات علمی علاقه‌مند قرار می‌گیرد.

عنوان: دوره مهارت‌های آموزشی پایه (الزامی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

مشمولان: کلیه اعضای هیات علمی

شامل مجموعه‌ای از کارگاه‌های ضروری است دربرگیرنده مهارت‌های تدریس و ارزیابی پایه که انتظار می‌رود تمامی اعضای هیات علمی در زمینه آنها تسلط علمی اولیه و تبحر عملی لازم را کسب نمایند. این دوره برای کلیه اعضای هیات علمی جدید دانشگاه قبل از ارتقای به مرتبه دانشیاری برگزار می‌شود.

کارگاه‌ها در قالب یک بعد از ظهر در هفته، هر روز به مدت چهار ساعت برگزار می‌شود.

در مورد هر موضوع کارگاه اول با هدف انتقال مفاهیم پایه و تمرین عملی برگزار می‌شود، به گونه‌ای که حداقل ۵۰ درصد از زمان برگزاری کارگاه به کار گروهی اختصاص یابد. در پایان هر یک از کارگاه‌های اول، تکلیفی در اختیار شرکت کنندگان قرار می‌گیرد تا در موضوع مورد نظر، ضمن تحلیل محیط اطراف خود راهکارهای پیشنهادی برای بهبود کیفیت آموزشی را ارایه کنند.

در جلسات پیگیری که برای هر کارگاه حدود ۳ ماه بعد از برگزاری کارگاه اول برگزار می‌شود شرکت کنندگان در مورد تکالیف با حضور مدرس کارگاه مربوط به تبادل نظر می‌پردازند.

ارایه گواهی شرکت در دوره مهارت‌های آموزشی پایه، مشروط به شرکت در کلیه کارگاه‌های مهارت‌های پایه (اعم از کارگاه‌های اول و دوم)، و ارایه تکالیف و تایید آنها توسط مدرسان کارگاه‌ها می‌باشد. به منظور سهولت استفاده بهره‌مندی شرکت کنندگان در این کارگاه‌ها تلاش می‌شود قسمت‌های امکان‌پذیر از کلیه کارگاه‌های مرکز از جمله دوره مهارت‌های آموزشی پایه به صورت مجازی برگزار شود.

عنوان: سرویس مشاوره‌های آموزشی (انتخابی)

برگزار کننده: دفتر توسعه آموزش دانشکده

مشمولان: کلیه اعضای هیات علمی

دفتر توسعه آموزش دانشکده‌ها با مدیریت مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه برنامه مشخصی برای ارایه مشاوره به اعضای هیات علمی متقاضی در حوزه‌های مختلف تدریس و ارزیابی، بررسی آزمون‌ها، بازنگری برنامه‌های آموزش پزشکی، لیدرشپ آموزشی، کمک به برگزاری راندها و ژورنال کلاب‌های آموزش پزشکی، سایر حوزه‌های مرتبط آموزش پزشکی به صورت فردی یا گروهی ارایه می‌کند.

عنوان: برنامه منتورینگ آموزشی (انتخابی)

برگزار کننده: دفتر توسعه آموزش دانشکده

مشمولان: شرکت کنندگان در دوره‌های دانشجویی و لیدرشپ

برای اعضای هیات علمی دانشگاه که وارد برنامه‌های دانشجویی آموزش پزشکی و نیز لیدرشپ آموزشی و موسسه‌ای می‌شوند می‌توانند از این خدمات در صورت وجود منتور کافی استفاده نمایند. در این قالب افراد با تجربه‌تر در حوزه مورد نظر در نقش منتور به ارایه راهنمایی‌های لازم می‌پردازند.

عنوان: مشاهده توسط همگنان (انتخابی)

برگزار کننده: دفتر توسعه آموزش دانشکده

مشمولان: کلیه اعضای هیات علمی

هر یک از اعضای هیات علمی که علاقه‌مند باشند می‌توانند وارد این برنامه شوند که در آن جلسه آموزشی عضو هیات علمی (اعم از تدریس در کلاس درس، تسهیل در گروه کوچک، آموزش در اتاق عمل، راند بالینی و آموزش درمانگاهی) توسط یکی از اعضای هیات علمی مورد مشاهده قرار می‌گیرد و پس از آن بازخورد دریافت می‌کند. هدف از برگزاری این برنامه صرفاً ارایه بازخورد به اعضای هیات علمی است و کاربرد ارزشیابی رسمی دانشگاهی ندارد. وظیفه اصلی مرکز و دفاتر توسعه، تهیه فرم‌های بازخورد مناسب، انجام هماهنگی‌های لازم و ارایه آموزش‌های مورد نیاز برای اعضای هیات علمی متقاضی اجرای این برنامه است.

عنوان: برنامه دانشجوی آموزش پزشکی (انتخابی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه و گروه آموزش پزشکی

مشمولان: اعضای هیات علمی علاقه مند به آموزش پزشکی

این دوره برای کسانی که علاقه‌مند به کسب دانش و تبحر بیشتر در زمینه آموزش پزشکی و کسب مهارت‌های مربوط به هدایت یک پروژه توسعه‌ای آموزشی (با هدف بهبود کیفیت آموزشی محیط دانشگاه) یا پژوهش آموزشی (با هدف تولید علم در عرصه آموزش پزشکی) هستند برگزار می‌شود. هر ساله تعداد محدودی از داوطلبان وارد این دوره می‌شوند. شرایط پذیرفته شدن در این دوره:

- گذراندن موفقیت آمیز دوره مهارت‌های آموزشی پایه
- کسب موافقت نامه گروه آموزشی مبنی بر ورود به دوره
- تکمیل و ارایه فرم درخواست

اجزای اصلی این دوره عبارتند از:

- شرکت در جلسات آموزشی دوره
- طراحی، اجرا و ارایه یک پروژه توسعه آموزشی یا پژوهشی آموزشی تحت هدایت یک استاد راهنما
- اعطای گواهینامه دانشجوی آموزش پزشکی منوط خواهد بود به این که شرکت کننده (۱) به عنوان عضو فعال در یک تیم پژوهش در آموزش یا توسعه آموزش شرکت کند؛ (۲) یک طرح توسعه‌ای یا پژوهشی در آموزش را تحت هدایت استاد راهنما (منتور) هدایت کند و به انجام برساند؛ و (۳) نتیجه فعالیت خود را در یکی از همایش‌های آموزش پزشکی معتبر بین المللی ارایه کند.

عنوان: دوره لیدرشیپ آموزشی (انتخابی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و دفاتر توسعه آموزش دانشکده ها

مشمولان: لیدرهای آموزشی دانشگاه مشتمل بر مسوولان دروس در مقاطع مختلف، مسوولان کار آموزشی

و کارورزی و مدیران دوره‌های دستیاری

این دوره آموزشی با هدف توان‌مندسازی لیدرهای آموزشی دانشگاه برای انجام بهینه مسوولیت‌ها و وظایف محوله ناشی از مسوولیت برعهده گرفته شده برگزار می‌شود و به صورت اختصاصی در زمینه‌های برنامه‌ریزی آموزشی، ارزشیابی آموزشی، مدیریت نیروی انسانی، لیدرشیپ آموزشی مقدماتی می‌پردازد.

عنوان: دوره لیدرشیپ موسسه‌ای (انتخابی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

مشمولان: لیدرهای موسسه‌ای دانشگاه مشتمل بر روسای دانشکده‌ها، مدیران گروه‌ها و روسای بخش‌ها، معاونان آموزشی دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی، مدیران دفاتر توسعه آموزشی دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی

این دوره آموزشی با هدف توان‌مندسازی لیدرهای موسسه‌ای که نقش کلیدی در پیشبرد برنامه‌های درازمدت دانشگاه بر عهده دارند برگزار می‌شود. سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، مدیریت منابع، مدیریت و توان‌مندسازی نیروی انسانی و اصول رهبری و مدیریت تغییر (پیشرفته) جزو اصلی برنامه‌های این دوره می‌باشد

عنوان: دوره‌های آموزشی پیشرفته در موضوعات ویژه (انتخابی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

مشمولان: اعضای هیات علمی علاقه‌مند به آموزش پزشکی

در یک موضوع آموزشی خاص، کارگاه‌های چند روزه برگزار خواهد شد. هدف، تعمیق دانش و مهارت شرکت‌کنندگان در موضوع مربوطه می‌باشد.
کارگاه‌های اصلی پیشرفته مرکز عبارتند از:

۱. کارگاه آموزشی پیشرفته آموزش بالینی
۲. کارگاه آموزشی پیشرفته سخنرانی تعاملی
۳. کارگاه آموزشی پیشرفته روش‌های یادگیری تعاملی
۴. کارگاه آموزشی پیشرفته ارزیابی فراگیران
۵. کارگاه آموزشی پیشرفته ارزشیابی دوره
۶. کارگاه آموزشی پیشرفته برنامه‌ریزی آموزشی
۷. کارگاه آموزشی پیشرفته مهارت‌های ارتباطی پزشک و بیمار
۸. کارگاه آموزشی پیشرفته تعهد حرفه‌ای
۹. کارگاه آموزشی پیشرفته پژوهش در آموزش
۱۰. کارگاه آموزشی پیشرفته تدوین طرح توسعه‌ای در آموزش
۱۱. کارگاه آموزشی پیشرفته کاربرد شواهد در آموزش
۱۲. کارگاه آموزشی پیشرفته آموزش مجازی (دوره تابان)
۱۳. کارگاه آموزشی پیشرفته لیدرشیپ تغییر

سایر فعالیت‌های توان‌مندسازی مرکز

عنوان: دوره کارشناسی ارشد مجازی آموزش پزشکی (انتخابی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

مشمولان: اعضای هیات علمی علاقه‌مند به آموزش پزشکی

برای آن دسته از اعضای هیات علمی که علاقه‌مند گذراندن دوره‌های آموزشی منجر به مدرک در حوزه آموزش پزشکی هستند گروه آموزش پزشکی با همکاری دانشکده مجازی دوره کارشناسی ارشد آموزش پزشکی را به صورت مجازی برگزار می‌کند.

در عین حال دانشجویان دوره دکترای حرفه‌ای نیز می‌توانند با رعایت آیین نامه مربوط، دوره کارشناسی ارشد آموزش پزشکی مجازی را به صورت همزمان با دوره دکترای حرفه‌ای خود بگذرانند.

عنوان: گراندراندها و وینارهای آموزش پزشکی (انتخابی)

برگزار کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

مشمولان: کلیه اعضای هیات علمی، دستیاران و دانشجویان

سلسله جلساتی که در فواصل منظم با شرکت اعضای هیات علمی، کارشناسان و دانشجویان علاقه‌مند دانشگاه برگزار می‌شود. اطلاع‌رسانی درباره موضوع هر جلسه در سطح گسترده انجام می‌شود و علاقه‌مندان به شرکت در جلسه با ثبت نام در سایت واحد توان‌مندسازی اعلام آمادگی می‌کنند. جلسات می‌توانند در محل مرکز مطالعات و توسعه دانشگاه و یا در دفاتر توسعه دانشکده‌ها یا بیمارستان‌ها برگزار گردند. عناوین پیشنهادی از سوی اعضای هیات علمی، توسط سایت واحد توان‌مندسازی اخذ شده، برای آنها برنامه‌ریزی انجام می‌شود. ارایه‌کنندگان شامل اساتید گروه آموزش پزشکی دانشگاه و نیز اساتید مدعو از سایر دانشگاه‌های ایران و جهان خواهند بود. این جلسات قابلیت پخش زنده یا به صورت ضبط شده بر روی وب را خواهند داشت.

عنوان: کارگاه‌های آموزشی در خواستی گروه‌ها و بخش‌های آموزشی (انتخابی)

برگزار کننده: دفتر توسعه آموزش دانشکده

مشمولان: گروه‌های و بخش‌های آموزشی متقاضی

کارگاه‌های آموزشی متناسب با نیازهای گروه و بخش‌های آموزشی و بنابه درخواست آن‌ها توسط مدرسین مرکز یا دفاتر توسعه و در بخش یا گروه مربوطه برگزار می‌شود. در این کارگاه‌ها موضوع، محتوا، شکل و محل برگزاری بر اساس درخواست گروه مشخص می‌شود.

عنوان: برنامه‌های توان‌مندسازی بین‌المللی (انتخابی)

هماهنگ‌کننده: مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه

مشمولان: اعضای هیات علمی علاقه‌مند به آموزش پزشکی

ضمن اطلاع‌رسانی درباره کنگره‌های معتبر بین‌المللی آموزش پزشکی، دوره‌های مجازی آنلاین، و وبینارهای بین‌المللی آموزش پزشکی، از حضور اعضای هیات علمی با تقبل هزینه‌های شرکت و ارزش‌گذاری برای گواهینامه‌های معتبر بین‌المللی آموزش پزشکی در سطح دانشگاه حمایت خواهد شد؛ ضمناً تلاش می‌شود از اساتید برجسته آموزش پزشکی جهان برای برگزاری کارگاه‌ها دعوت به عمل آید. عضویت اعضای مرکز مطالعات و توسعه دانشگاه در انجمن آموزش پزشکی اروپا (AMEE) و بهره‌مندی از مزایای آن از جمله وبینارهای MedEd World از دیگر برنامه‌ها می‌باشد